

รายงานผลการศึกษา
ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
ในการก่อสร้างโครงการ One Bangkok พื้นที่เขตปทุมวัน

ด้วยในคราวประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุมสามัญ สมัยที่ ๓ (ครั้งที่ ๒) ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติของ นายพรชัย เทพปัญญา เรื่อง ขอให้สภากรุงเทพมหานครตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในการก่อสร้างโครงการ One Bangkok พื้นที่เขตปทุมวัน และลงมติเห็นชอบให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญฯ โดยกำหนดระยะเวลาในการศึกษา ๑๘๐ วัน ประกอบด้วย

๑. นายพรชัย	เทพปัญญา
๒. นายนิรันดร์	ประดิษฐกุล
๓. พลตำรวจตรี ประสพโชค	พร้อมมูล
๔. นายภาส	ภาสสิทธิ์
๕. นายวีรชัย	พุทธวงศ์
๖. นางสาวสวรรยา	ธรรมอภิพล
๗. นายศรีสุวรรณ	จรรยา
๘. นายนพพร	ประภาอักษร
๙. นายวันชัย	ถนอมศักดิ์
๑๐. นางสาวรณมา	จุงรุ่งเรือง
๑๑. นายณัฐ	ศรีสุคนธ์
๑๒. นางมรกต	สนธิทงกูร
๑๓. นางเต็มศิริ	จงพูนผล

ต่อมาในคราวประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุมสามัญ สมัยที่ ๓ (ครั้งที่ ๔) ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติด้วยวาจาของ นายพรชัย เทพปัญญา เรื่อง ขอให้เปลี่ยนแปลงกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญฯ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ตั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณางค์ คันธมธูรพจน์ เป็นกรรมการแทน นายศรีสุวรรณ จรรยา

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมมีมติเลือก นายพรชัย เทพปัญญา เป็นประธานกรรมการ พลตำรวจตรี ประสพโชค พร้อมมูล เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง นายวีรชัย พุทธวงศ์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง และเลือก นางสาวสวรรยา ธรรมอภิพล เป็นกรรมการและเลขานุการ มีการประชุมทั้งสิ้น ๗ ครั้ง คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ดำเนินการศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ความเป็นมา

เนื่องจากกลุ่มบริษัทอสังหาริมทรัพย์ได้เช่าที่ดินจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ บริเวณหัวมุมถนนวิสุทธิดงชัยกับถนนพระราม ๔ ติดกับสวนลุมพินี พื้นที่จำนวน ๑๐๔ ไร่ เพื่อก่อสร้างโครงการ One Bangkok ซึ่งประกอบด้วย อาคารสำนักงาน โรงแรม ร้านค้า ที่พักอาศัย ตลอดจนพื้นที่ทำกิจกรรม โดยเป็นโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและเป็นแลนด์มาร์คระดับโลก ทั้งนี้ การก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่มักเกิดปัญหาและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมกับประชาชน รวมทั้งชุมชนบริเวณใกล้เคียง

เช่น มลภาวะทางอากาศ เสียง ขยะสิ่งปฏิกูล การระบายน้ำ การจราจร เป็นต้น อีกประการหนึ่งที่สำคัญของการก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ คือ การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ซึ่งต้องมีการจัดทำประชาพิจารณ์สำหรับโครงการที่คาดว่าจะมีผลกระทบสูง โดยประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะตามกระบวนการ ประกอบด้วย การรับรู้ ปรึกษาหารือ ร่วมตัดสินใจ และการลงประชามติ ประกอบกับการดำเนินการโครงการ ต้องมีการดำเนินการตามขั้นตอน ระเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง ตลอดจนมีการบริหารจัดการที่เหมาะสมไม่ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน แต่เนื่องจากมีประชาชนร้องเรียนโครงการ One Bangkok พื้นที่เขตปทุมวัน สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งมีหน้าที่ดูแลประชาชนในพื้นที่ จึงได้เสนอญัตติเพื่อให้สภากรุงเทพมหานครตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในการก่อสร้างโครงการ One Bangkok พื้นที่เขตปทุมวัน

ผลการศึกษา

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้จัดประชุมจำนวน ๗ ครั้ง โดยเชิญผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ เข้าร่วมประชุมทั้งหมด ๒๙ คน ครอบคลุมทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและผู้ที่จะได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มผู้เข้าร่วมประชุม	จำนวน (คน)	วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมประชุม
เจ้าของโครงการ		
ตัวแทนเจ้าของโครงการ (บริษัท เกษมทรัพย์วัฒน์ จำกัด และบริษัท ทีซีซี แอสเซ็ท (ประเทศไทย) จำกัด)	๗	เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการและการดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมรวมทั้งกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน
ตัวแทนนิติบุคคลผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ (บริษัท ไท-ไท วิศวกร จำกัด และผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมจัดทำรายงาน EIA ของโครงการ)	๙	
ผู้ที่จะได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการ		
ตัวแทนชุมชนรอบพื้นที่โครงการ (ชุมชนเคหะบ่อนไก่ ชุมชนกุหลาบแดง และชุมชนซอยพระเจน)	๓	๑. สอบถามข้อเท็จจริงเรื่องการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนระหว่างการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ๒. รับฟังข้อห่วงกังวล รวมถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ
ตัวแทนผู้ประกอบการใกล้เคียงกับพื้นที่โครงการ (บริษัท วิริยะประกันภัย จำกัด และบริษัท ธนบุรีพานิช จำกัด)	๒	
ตัวแทนจากสถานทูตออสเตรเลีย สถานทูตเยอรมัน และสถานทูตญี่ปุ่น ซึ่งตั้งอยู่ใกล้เคียงพื้นที่โครงการ	๘	
รวม	๒๙	

จากการประชุมดังกล่าว คณะกรรมการวิสามัญฯ สรุปข้อห่วงกังวลจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการ โดยแยกตามกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ ดังนี้

กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ	ข้อห่วงกังวลต่อโครงการ
ชุมชนรอบพื้นที่โครงการ ได้แก่ ชุมชนเคหะบ่อนไก่ ชุมชนกุหลาบแดง และชุมชนซอยพระเจณ	<ol style="list-style-type: none">๑. ชุมชนยังขาดความเข้าใจเรื่องผลกระทบและมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบของโครงการ เนื่องจากเป็นเรื่องที่ยากและซับซ้อน เจ้าของโครงการควรลงพื้นที่เพื่อทำความเข้าใจและสร้างความชัดเจนให้ชุมชน๒. ยังมีความกังวลว่าในทางปฏิบัติ บริษัทจะทำตามมาตรการที่กำหนดไว้ได้จริงหรือไม่๓. กังวลว่าหากมีการขยายพื้นที่โครงการในอนาคตจะทำให้เจ้าของโครงการไม่ต่อสัญญาเช่ากับชุมชน และคนในชุมชนจะไม่มีที่อยู่อาศัย
ผู้ประกอบการธุรกิจใกล้เคียงกับพื้นที่โครงการ	<ol style="list-style-type: none">๑. ปริมาณการจราจรที่เพิ่มมากขึ้นจากการดำเนินโครงการอาจส่งผลกระทบต่อการเดินทางของลูกค้าและกระทบต่อธุรกิจของบริษัท ไม่มีความมั่นใจว่ามาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบของโครงการจะสามารถลดผลกระทบจากการจราจรได้จริง๒. กังวลเรื่องการส่งสะท้อนแสงจากกระจกของตึกสูงโครงการ One Bangkok อาจส่งผลกระทบต่ออาคารที่ตั้งอยู่รอบโครงการ๓. ไม่มีความชัดเจนเรื่องช่องทางการร้องเรียนเมื่อมีผลกระทบหรือความเสียหายเกิดขึ้นทั้งในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินโครงการ๔. กังวลว่าข้อห่วงกังวลของตนเองที่ให้กับบริษัทที่ปรึกษาจะไม่ปรากฏอยู่ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เสนอต่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคาร การจัดสรรที่ดินและบริการชุมชน กรุงเทพมหานคร
ตัวแทนจากสถานทูตออสเตรเลีย สถานทูตเยอรมัน และสถานทูตญี่ปุ่น	<ol style="list-style-type: none">๑. ในระยะก่อสร้าง มีความกังวลเรื่องเสียง ฝุ่นละออง และความปลอดภัย๒. ในระยะดำเนินการ มีความกังวลเรื่องปริมาณการจราจรที่จะเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันการจราจรในพื้นที่ติดขัดมากอยู่แล้ว นอกจากนี้ การประเมินผลกระทบเป็นเพียงการคาดการณ์โดยใช้แบบจำลองเท่านั้น ในความเป็นจริงอาจมีการคลาดเคลื่อนได้๓. ไม่มั่นใจว่ามาตรการที่กำหนดจะสามารถลดผลกระทบด้านจราจรในพื้นที่ได้จริง

จากการประชุมร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียของโครงการ คณะกรรมการวิสามัญฯ มีข้อสังเกตดังต่อไปนี้

๑. ข้อสังเกตเรื่องผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ :

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ทำการร้องขอข้อมูลรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากกลุ่มงานศึกษาและวิเคราะห์ฯ สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร แต่ยังมีประเด็นที่ถกเถียงกันเรื่องการเปิดเผยข้อมูลรายงานที่ยังไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน กรุงเทพมหานคร (คชก.) ดังนั้น คณะกรรมการวิสามัญฯ จึงมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลรายละเอียดโครงการและผลกระทบจากการดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการวิสามัญฯ มีความเห็นว่าการทำงานของคณะกรรมการวิสามัญฯ ควรเป็นไปในแนวคู่ขนานเชิงสร้างสรรค์กับการทำงานของ คชก. ทั้งนี้ คณะกรรมการวิสามัญฯ มีข้อสังเกตต่อประเด็นผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการจากการประชุมร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการดำเนินโครงการ ดังนี้

๑.๑ การวิเคราะห์ปริมาณการจราจรของโครงการเป็นเพียงการคาดการณ์โดยใช้แบบจำลอง หากในอนาคต ผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแบบจำลองและเกิดผลกระทบขึ้น กรุงเทพมหานคร อาจต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายในฐานะหน่วยงานผู้อนุญาต

๑.๒ การพิจารณาผลกระทบต้องคำนึงถึงผลกระทบระยะยาว อย่างน้อยต้องครอบคลุมในระยะ ๖๐ ปี ตามสัญญาเช่าที่ดิน ๓๐ ปี + ๓๐ ปี ซึ่งต้องพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตของเมืองทั้งด้านการจราจร สิ่งแวดล้อม สังคม สาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ

๒. ข้อสังเกตเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม :

ผู้มีส่วนได้เสียจากการดำเนินโครงการต้องครอบคลุมทุกกลุ่มที่อาจได้รับผลกระทบจากกิจกรรมของโครงการ การรับฟังความเห็นจากผู้ที่อยู่รอบพื้นที่โครงการเท่านั้นอาจไม่เพียงพอ นอกจากนี้ การดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนของโครงการขาดการเปิดเผยร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อผู้มีส่วนได้เสีย (Public Review) ถึงแม้ว่านิติบุคคลผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการจะยืนยันว่าได้ดำเนินการรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียครบถ้วนแล้ว แต่ผู้มีส่วนได้เสียไม่มีความมั่นใจว่าข้อห่วงกังวลของตนเองได้รับการระบุไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไรก็ตามมีการนำข้อห่วงกังวลไปพิจารณาอย่างไรบ้าง อีกทั้งผู้มีส่วนได้เสียไม่อาจทราบได้เลยว่าข้อมูลที่บริษัทแจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทราบในช่วงการรับฟังความเห็นเป็นข้อมูลเดียวกับที่ปรากฏในรายงานฉบับที่ยื่นให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ (คชก.) พิจารณาหรือไม่ นอกจากนี้ผู้มีส่วนได้เสียจากการดำเนินโครงการไม่มีความมั่นใจเรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบและการกำหนดมาตรการลดผลกระทบของโครงการในประเด็นหลักๆ ได้แก่ การจราจร การจัดการขยะ และมลพิษ รวมทั้งปัญหาในช่วงระยะเวลาก่อสร้างว่ามาตรการเหล่านั้นจะป้องกันแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้จริง

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาปัญหาและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในการก่อสร้างโครงการและมีข้อสรุป ดังต่อไปนี้

๑. เจ้าของโครงการต้องเปิดเผยร่างข้อมูลรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อประชาชนผ่านช่องทางที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย และเปิดช่องทางรับฟังความเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ความเห็นที่ครอบคลุมมากที่สุดตามเจตนารมณ์บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๗๘ ซึ่งมาตรา ๕๘ ระบุว่าบุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลจากหน่วยงานรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาต

๒. เจ้าของโครงการควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการจัดการมากกว่าใช้ข้อมูลการคาดการณ์จากแบบจำลองเพียงอย่างเดียว ควรมีการกำหนดแผนการรับเรื่องร้องเรียนและมาตรการชดเชยหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยระบุผู้รับผิดชอบและระยะเวลาให้ชัดเจน ทั้งนี้ แผนการและมาตรการควรต้องได้รับความเห็นพ้องจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบด้วย ไม่ใช่เพียงได้รับความเห็นชอบจาก คชก. เท่านั้นเพื่อความยั่งยืนของโครงการในการอยู่ร่วมกับชุมชน และสอดคล้องกับเงื่อนไขที่ต้องยึดถือตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๘ ที่กำหนดให้รัฐต้องระงับให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม และโดยไม่ชักช้า

๓. เนื่องจากโครงการฯ ยังอยู่ในกระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน กรุงเทพมหานคร (คชก.) คณะกรรมการวิสามัญฯ จึงไม่สามารถก้าวล่วง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการวิสามัญฯ มีข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับประเด็นเรื่องความรับผิดชอบของผลจากการดำเนินโครงการ และมีความเห็นว่า คชก. ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบพิจารณาก่อนให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครต้องสามารถดำเนินการกำกับดูแลให้เจ้าของโครงการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หากมีความเสียหายเกิดขึ้นกรุงเทพมหานครต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายในฐานะหน่วยงานผู้อนุญาตตามมาตรา ๕๘ ซึ่งระบุอย่างชัดเจนว่าการดำเนินการใดของรัฐ หรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือมีส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

(นายพรชัย เทพปัญญา)
ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ